

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ
ΟΝΕΙΡΑ
1

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

06 ΟΚΤ 2023

ΩΡΑ 21:00
ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ Α.Π.Θ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.
Σίμος Παπάνας

ΑΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Κ.Ο.Θ.
Χρυσή Γκαρίπη

**ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Στάθης Γεωργιάδης

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Αντώνιος Κωσταντινίδης

ΜΕΛΗ
Παναγιώτης Διαμαντής
Σωτηρία Γκιουλέκα
Μαριλένα Λιακοπούλου

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μαρία Νιμπί (Γραμματεία), **Μανώλης Αδάμος** (Λογιστήριο), **Έλενα Παράσχου** (Ταμείο), **Πέτρος Γιάντσης** (Φροντιστής), **Νίκος Κυριακού** (Υπεύθυνος Marketing & Επικοινωνίας), **Φίλιππος Χατζησίμου** (Υπεύθυνος Υλοποίησης Καλλιτεχνικού Προγραμματισμού), **Γιώργος Νιμπίης** (Φροντιστής), **Μίνα Παπακωνσταντίνου** (Συnergάτιδα Διεύθυνσης), **Θεοδώρα Καραμανίδου** (Μουσική βιβλιοθήκη-αρχείο), **Εφη Τερζή** (Λογιστήριο), **Όλγα Αϊλαρούδη** (Γραμματεία), **Νικηφόρος Κάκογλου** (Κλητήρας), **Κατερίνα Νούλιου** (Λογιστήριο), **Μαρία Πάσχου** (Γραφείο Τύπου)

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Γεωργία Καραντώνη (Εκπαιδευτικά προγράμματα & κοινωνικές δράσεις),
Αγγελική Κουρουκλίδου (Συnergάτιδα υλοποίησης καλλιτεχνικού προγραμματισμού)

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΟΝΕΙΡΑ 1

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

06 ΟΚΤ 2023

ΟΛΑ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΘΑ
ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΠΛΗΜΜΥΡΟΠΑΘΕΙΣ
ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΩΡΑ 21:00
ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ Α.Π.Θ.

ΣΟΠΡΑΝΟ
ΣΙΡΑΝΟΥΣ
ΤΣΑΛΙΚΙΑΝ

ΜΕΤΣΟ ΣΟΠΡΑΝΟ
ΜΑΙΡΗ-ΕΛΕΝ
ΝΕΖΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
LEO McFALL

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ρίχαρντ Βάγκνερ (1813-1883): Wesendonck Lieder, WWV 91 32'

- I. Der Engel
- II. Stehe still!
- III. Im Treibhaus – Studie zu Tristan und Isolde
- IV. Schmerzen
- V. Träume – Studie zu Tristan und Isolde

διάλειμμα

Γκούσταβ Μάλερ (1860-1911): Συμφωνία αρ. 4 σε σολ μείζονα..... 59'

- I. Bedächtig, nicht eilen
- II. In gemächlicher Bewegung, ohne Hast
- III. Ruhvoll, poco adagio
- IV. Sehr behaglich

ΦΩΝΕΣ

*Ιδανικές φωνές κι αγαπημένες
εκείνων που πεθάναν, ή εκείνων που είναι
για μας χαμένοι σαν τους πεθαμένους.*

*Κάποτε μες στα όνειρά μας ομιλούνε·
κάποτε μες στην σκέψη τες ακούει το μυαλό.*

*Και με τον ήχο των για μια στιγμή επιστρέφουν
ήχοι από την πρώτη ποίηση της ζωής μας –
σα μουσική, την νύχτα, μακρινή, που σβήνει.*

Κ. Π. Καβάφης

Ο κύκλος «Όνειρα» είναι αφιερωμένος στη μνήμη των αγαπημένων συναδέλφων μας Βίκτωρα Δάβαρη και Γιούρα Κανδυλίδη. Δεν αποτελείται ωστόσο από θρηνητική μουσική- όποιος τους είχε γνωρίσει από κοντά, άλλωστε, γνωρίζει πως κάτι τέτοιο δεν θα τους ταίριαζε. Το θέμα των μουσικών του κύκλου είναι το αιθέριο, το άυλο, αυτό που ζει στη σκέψη και στο μυαλό μας. Τα όνειρα, με την έννοιά τους ως δημιουργήματα της φαντασίας, της επιθυμίας και της σκέψης μας, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τη μουσική, και έχουν χαρίσει έμπνευση για τη δημιουργία πάμπολων μουσικών αριστουργημάτων. Με αυτόν τον αιθέριο τρόπο, παρουσιάζοντας τέτοια μουσική εμείς, η οικογένεια της Κ.Ο.Θ., δεν αποχαριετούμε τον Γιούρα και τον Βίκτωρα, αλλά τους κρατάμε πάντα κοντά μας.

Σίμος Παπάνας
Διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Richard Wagner (1813-1883):

Wesendonck Lieder, WWV 91

**I. Der Engel II. Stehe still! III. Im Treibhaus – Studie zu *Tristan und Isolde* IV. Schmerzen
V. Träume – Studie zu *Tristan und Isolde***

Ο όρος Lieder καθιερώθηκε παγκοσμίως για τα μελοποιημένα ποιήματα που άνθισαν στη ρομαντική περίοδο του 19ου αιώνα σε Γερμανία και Αυστρία κυρίως. Τα 'Wesendonck Lieder, WWV 91' είναι ένας κύκλος πέντε τραγουδιών του Βάγκνερ πάνω σε ποίηση της Mathilde Wesendonck, της νέας και όμορφης συζύγου του πλούσιου εμπόρου και προστάτη του συνθέτη Otto Wesendonck. Η Ματίλντ ερωτεύτηκε με πάθος τον Βάγκνερ και αυτός με τη σειρά του δεν μπόρεσε να της αντισταθεί και την έκανε (πιθανότατα) ερωμένη του και (σίγουρα) μούσα του, αν και παντρεμένος με τη Μίνα Πλάνερ. Αυτός ο έρωτας, σε συνδυασμό με τη μελέτη του Σοπενχάουερ, ήταν η αιτία που ο Βάγκνερ διέκοψε τη σύνθεσή του 'Ζίγκφριντ' και ξεκίνησε να γράφει την όπερα 'Τριστάνος και Ιζόλδη' διαβάζοντας κάθε βράδυ την εξέλιξη στην Ματίλντ. Αυτή αντλώντας έμπνευση από την υπόθεση έγραψε τα πέντε ποιήματα, που μελοποίησε ο Βάγκνερ αρχικά για σοπράνο και πιάνο, μεταξύ Νοεμβρίου 1857 και Μαΐου 1858. Στο πρώτο τραγούδι που ονομάζεται '**Ο Άγγελος**' κυριαρχεί μία εξαιρετική μελωδία, με την οποία ο συνθέτης καταδεικνύει την αντίθεση της ουράνιας ευτυχίας των αγγέλων με τις πονεμένες καρδιές των ανθρώπων, θέτοντας όμως διλήμματα για το ευκαίριο. Το δεύτερο τραγούδι είναι το '**Μείνε ακίνητος!**' και αναφέρεται στο γύρισμα του τροχού του χρόνου και στην αέναη αναζήτηση της αιωνιότητας, παραπέμποντας ευθέως στη βουδιστική διδασκαλία Καλατσάκρα. Το τρίτο τραγούδι έχει τίτλο '**Στη Σέρα**' και διαπνέεται από τον πεσιμισμό του Σοπενχάουερ. Περιγράφει τα συναισθήματα της Ματίλντ με πάθος και νοσταλγία, ενώ ενσωμα-

τώνει στοιχεία από παραδοσιακή ιαπωνική μουσική που αναφέρονται σε ρομαντικές εικόνες της φύσης. Το τέταρτο τραγούδι ονομάζεται '**Πόντοι**' και ξεκινά θλιβερά με την ήλιο που δύει, μόνο όμως για να σιμάνει στη συνέχεια την ανατολή που συμβολίζει μία καινούρια αρχή, αντιμετωπίζοντας με μία δόση ειρωνείας τα παράδοξα των αντιθέσεων της ζωής. Το τελευταίο τραγούδι ονομάζεται '**Όνειρα**' και αποτελεί μία θεαματική κορύφωση των υπολοίπων. Πρόκειται για το μόνο από τα πέντε που ενορχήστρωσε ο ίδιος ο συνθέτης (τα υπόλοιπα ο μαθητής του Felix Mottl) και το προόριζε για καντάδα κάτω από το παράθυρο της Ματίλντ τη νύχτα των γενεθλίων της. Το έργο στο σύνολό του αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα του Βάγκνερ. Διαπνέεται από έντονο συναισθηματισμό, κάτι που δεν εκπλήσσει ιδιαίτερα, αν αναλογιστούμε ότι εκείνη ακριβώς την περίοδο έτυχε να προκύψει και η καταστροφική στην εξέλιξή της γνωριμία του συνθέτη με τον Χανς φον Μπύλοφ και την Κόζιμα, που οδήγησε σε μία ακόμη ερωτική περιπέτεια του Βάγκνερ.

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ

Στα πρώτα χρόνια της παιδικής μου ηλικίας άκουγα συχνά να μιλάνε για αγγέλους, που είναι πρόθυμοι να ανταλλάξουν την υπέρτατη ευδαιμονία του Παραδείσου για το φως που χαρίζει ο ήλιος στη Γη.

Όταν μια καρδιά μαραζώνει και βασανίζεται πρέπει με προσοχή να κρυφτεί από τον κόσμο και να βρει μέρος να αιμορραγήσει ήσυχα ως το θάνατο, ώσπου να βυθιστεί μέσα σε λίμνες δακρύων.

Εκεί όπου η προσευχή γίνεται με πάθος και ικετεύει για τη λύτρωση, εκεί ακριβώς κατεβαίνει ένας άγγελος και κρατώντας την τρυφερά την ανεβάζει στον ουρανό.

Ναι, ένας άγγελος κατέβηκε και για μένα και με τις αστραφτερές φτερούγες του μετέφερε το πνεύμα μου πέρα από κάθε έγνοια και έτσι πέταξα ψηλά στα ουράνια.

ΜΕΙΝΕ ΑΚΙΝΗΤΟΣ!

Ορμητικέ και βροντερό τροχέ του Χρόνου, είσαι το μέτρο της αιωνιότητας· λαμπερά αστέρια σε ένα απέραντο σύμπαν, εσείς που περικυκλώνετε τη σφαίρα της Γης. Αρχέγονη Δημιουργία, κάνε μία στάση! Αρκετά εξελίχτηκες, άσε με να ζήσω!

Περίμενε λίγο, γεννήτρια δύναμη, σκέψη πρωταρχική, που αιώνια δημιουργείς. Κράτησε την ανάσα σου και μάζεψε την ορμή σου, μείνε ήσυχη για μία μόνο στιγμή! Δυναμώνουν οι παλμοί σου, τιθάσευσε τους χτύπους σου, σβήσε επιτέλους, αιώνια ημέρα της Θέλησης!

Ίσως τότε, μέσα στην ευλογημένη, γλυκιά λησμονιά, μπορέσω να γευτώ την απόλυτη ευφροσύνη. Όταν οι ματιές συναντιούνται εκστατικά και η ψυχή οδηγείται αποκλειστικά από την καρδιά, η ύπαρξη βρίσκει τον εαυτό της σε μια άλλη ύπαρξη και βιώνει την εκπλήρωση κάθε ονείρου.

Τότε τα χείλη μένουν σφραγισμένα μέσα σε έκπληκτη σιωπή και τα εσώψυχα δεν έχουν άλλη ευχή να κάνουν. Ο άνθρωπος βρίσκει την πηγή της Αιωνιότητας και λύνει το γρίφο σου, Αγία Φύση!

ΣΤΗ ΣΕΡΑ

Ψηλές αψίδες σαν στέμματα από φύλλα, σμαραγδένιοι θόλοι, εσείς, τεκνά μακρινών χωρών, πείτε μου γιατί θρηνείτε;

Σιωπηλά γέρνετε τα κλαδιά σας ζωγραφίζοντας εικόνες στον αέρα και το μεθυστικό σας άρωμα αναδύεται ως βουβός μάρτυρας της θλίψης.

Με πόθο και λαχτάρα απλώνετε τα χέρια σας και μέσα στην αυταπάτη σας αγκαλιάζετε τη φρίκη μιας ζοφερής ερημιάς. Το γνωρίζω καλά αυτό, φτωχό μου φυτό, γιατί μοιραζόμαστε την ίδια μοίρα, πως αν και μας περιβάλλει το φως και η λάμψη, δεν είναι εδώ το σπίτι μας.

Και όπως ο ήλιος αποχωρεί χαρούμενος από την κενή της μέρας λάμψη, έτσι και όποιος αληθινά υποφέρει τυλίγεται με το σκοτάδι της σιωπής.

Επικρατεί ησυχία: ένα τρεμουλιαστό θρόισμα γεμίζει το σκοτεινό δωμάτιο με τρόμο. Βλέπω να αιωρούνται βαριές σταγόνες δακρύων στις πράσινες άκρες των φύλλων.

ΠΟΝΟΙ

Κάθε δειλινό, ήλιε, θρηνείς μέχρι να κοκκινήσουν τα όμορφα σου μάτια, καθώς λούζεσαι μέσα στο καθρέφτισμα του ωκεανού ένας πρώιμος θάνατος σε διεκδικεί.

Ωστόσο, ορθώνεσαι ξανά στο πρότερό σου μεγαλείο, Δόξα εσύ ενός κόσμου σκοτεινού, που μόλις ξύπνησες το πρωί, ως περήφανος και κατακτητής ήρωας.

Γιατί πρέπει τότε να παραπονεθώ; Η καρδιά μου, γιατί σε κοιτά τόσο θλιμμένη; Τι θα συμβεί αν ακόμη και ο ήλιος πρέπει να απελπιστεί, αν ακόμη και ο ήλιος πρέπει να γκρεμιστεί;

Και αν ο θάνατος γεννά ζωή, αν οι πόνοι μόνο οδηγούν στη χαρά, ω, πόσο ευγνώμων σου είμαι Φύση, που τέτοιους πόνους μου έχεις χαρίσει!

ΟΝΕΙΡΑ

Πες μου ποια υπέροχα όνειρα κρατούν αιχμάλωτη την ψυχή μου και δεν έχουν ακόμη διαλυθεί, σαν άδειες φυσαλίδες, μέσα στην ανυπαρξία τους;

Όνειρα, που κάθε ώρα, κάθε μέρα ανθίζουν πιο γλυκά και με τα ουράνια μαντάτα τους διαπερνούν με ευτυχία την καρδιά μου.

Όνειρα, που με την εντυπωσιακή τους λάμψη εισχωρούν στην ψυχή και μέσα εκεί ζωγραφίζουν, μία ανεξίτηλη εικόνα: λήθη, ανάμνηση!

Όνειρα, όπως το φιλί του ανοιξιάτικου ήλιου, που διώχνει το χιόνι από τα άνθη, έτσι ώστε να τους υποδεχτεί η νέα ημέρα σε ανύποπτη ευδαιμονία.

Και μεγαλώνουν και ανθίζουν, και καθώς ονειρεύονται, σκορπούν το άρωμά τους, που σβήνει απαλά στο στήθος σου, ώσπου να βυθιστεί στο τάφο του.

(μετάφραση/απόδοση: Νίκος Κυριακού)

Gustav Mahler (1860-1911):

Συμφωνία αρ. 4 σε σολ μείζονα

**I. Bedächtig, nicht eilen II. In gemächlicher Bewegung, ohne Hast
III. Ruhvoll, poco adagio IV. Sehr behaglich**

Η 'Τέταρτη Συμφωνία' του Μάλερ, γραμμένη μεταξύ 1899-1900 είναι η δημοφιλέστερη ίσως από τις δέκα συνολικά του σπουδαίου συνθέτη. Η διαχρονική δημοφιλία της οφείλεται πιθανόν στο ότι είναι η μικρότερη σε διάρκεια από όλες και η πλέον προσίτη, αφού εδώ ο Μάλερ επιδιώκει να χρησιμοποιήσει όλο το μελωδικό πλούτο της γραφής του και να τον αναδείξει μέσα από μία σπινθηροβόλα εννοχρήστρωση, αφήνοντας σε δεύτερο πλάνο τις έντονες υπαρξιακές του αναζητήσεις, οι οποίες φυσικά δεν λείπουν, αλλά δίνονται με ένα μάλλον γκροτέσκο χιούμορ. Η αγάπη του συνθέτη για τη Φύση είναι έκδηλη σε όλο το έργο, ενώ η μουσική του καταφέρνει και περιγράφει τον Παράδεισο μέσα από τα μάτια ενός παιδιού. Πρόκειται για την τέταρτη συνεχόμενη και τελευταία συμφωνία, όπου ο Μάλερ ενσωματώνει μελωδίες δικών του τραγουδιών πάνω στα παραδοσιακά ποιήματα της συλλογής 'Das Knaben Wunderhorn', που αποτελούσαν την εξιδανικευμένη κορωνίδα της λαογραφίας του ρομαντικού εθνικισμού σε όλο το γερμανόφωνο κόσμο, με τις ευλογίες του ίδιου του Γκαίτε.

Σε αυτή τη συμφωνία ο Μάλερ χτίζει τα πάντα γύρω από ένα μόνο τραγούδι, το «Das Leben Himmlische» (Ουράνια Ζωή), που το είχε γράψει το 1892 πάνω στο ποίημα "Der Himmel hängt voll Geigen" της συλλογής και το οποίο τραγουδιέται ολόκληρο στο φινάλε από τη σοπράνο. Αρχικά ο Μάλερ σκόπευε να χρησιμοποιήσει αυτό το τραγούδι ως το έβδομο και τελευταίο μέρος της 'Τρίτης Συμφωνίας' του, απαντώντας στις υπαρξιακές αναζητήσεις που έθετε στα προηγούμενα μέρη της. Τελικά αποφάσισε να πλέξει πάνω του ολό-

κληρο το τελευταίο κομμάτι του παζλ της τετραλογίας που εμπνεύστηκε από τη συλλογή 'Das Knaben Wunderhorn'. Αυτός είναι ο λόγος που η 'Τέταρτη Συμφωνία' απαντά θεματικά στην 'Τρίτη' και την εκπληρώνει σε μουσικό επίπεδο. Το γεγονός επίσης ότι η πηγή έμπνευσης όλου του έργου βρίσκεται στο φινάλε και από εκεί ξεκινά να χτίζεται ανάποδα η υπόλοιπη συμφωνία, δίνει μία ιδιαιτερότητα σε αυτή, που γίνεται ακόμη πιο έντονη αν αναλογιστούμε ότι έτσι ακριβώς έγραψε και την '3η Συμφωνία' του και μάλιστα με το ίδιο τραγούδι ως αφηγηριά! Την πρώτη φορά όμως έσκαψε στα βάθη της ανθρώπινης ύπαρξης και τη δεύτερη πέταξε με το ίδιο όχημα ως τον ουρανό.

Το **πρώτο μέρος** σε μορφή σονάτας αρχίζει με συγκρατημένη δύναμη, ενώ εμπεριέχει τη χαρακτηριστική μελωδία με τα κουδουνίσματα από έλκθηρο, που παραπέμπουν συνειρμικά σε θαλπωρή και γιορτινή ατμόσφαιρα. Περιγράφει έναν πραγματικά ευτυχισμένο άνθρωπο που χαίρεται τη ζωή του. Αυτή η συγκινητική περιγραφή απώτερο στόχο έχει να καταδείξει την αντίθεση με την επερχόμενη απειλή καταστροφής όλου αυτού του σκηνικού στο δεύτερο μέρος.

Το **δεύτερο μέρος** είναι ένα σκέρτσο στο οποίο ξεχωρίζει το σόλο του πρώτου βιολιού, το οποίο απεικονίζει τον 'Φίλο Χάιν', μία φιγούρα της μεσαιωνικής γερμανικής τέχνης, που αποτελούσε προσωποποίηση του θανάτου. Ο Χάιν είναι ένας σκελετός που παίζει βιολί. Ο Μάλερ τον βάζει να εκτελεί τη μελωδία ενός 'Μακάβριου Χορού' ως ο ίδιος ο Διάβολος. Το υψηλότερο από το συνηθισμένο κούρδισμα του βιολιού προσδίδει ένταση και φέρνει στην επιφάνεια τους μύχιους φόβους του ανθρώπου για

το θάνατο, καταφέροντας με αυτόν τον ιδιαίτερο πρωταγωνιστή να τους διακωμωδήσει και την ίδια στιγμή να τους κάνει τρομακτικούς και επικείμενους.

Το **τρίτο μέρος** είναι μία λιτανεία με πολλές και ενδιαφέρουσες παραλλαγές να διακόπτουν, να αλλάζουν και να καθορίζουν την πορεία της. Περιγράφει την Αγία Ούρσουλα και την ιστορία της, που για αιώνες αποτέλεσε πεδίο διαμάχης για το αν είναι αληθινή ή μύθος, ενώ έχει διαδοθεί παντού με άπειρες παραλλαγές, γεγονός που δημιούργησε σφοδρές αντιπαραθέσεις.

Το **φινάλε** ξεκινάει με μία ήρεμη βουκολική σκηνή. Ένα παιδί, με τη φωνή της σοπράνο, περιγράφει με παιδική αθωότητα έναν ηλιόλουστο Παράδεισο, όπου γίνονται ετοιμασίες για ένα μεγάλο πανηγύρι προς τιμήν των Αγίων. Το παιδί εκφράζει την απορία του για τη θυσία ενός αμνού, αφού δεν κατανοεί μία γιορτή εις βάρος των ζώων. Ο Μάλερ θέλησε να γυρίσει σε έναν κόσμο αγνότητας και αθωότητας και η μουσική του να μιλήσει άμεσα στον ακροατή, όπως ακριβώς μιλάει ένα παιδί. Χωρίς δεύτερες σκέψεις και με ωμή ειλικρίνεια. Η συμφωνία κλείνει με γαλήνη και διακριτικότητα, δίνοντας την εντύπωση πως ο συνθέτης βρήκε τελικά τις απαντήσεις που αναζητούσε στις υπαρξιακές του αναζητήσεις. Βέβαια αν σκεφτούμε πως έγραψε τη συμφωνία από το τέλος προς την αρχή ίσως καταλήξουμε σε διαφορετικό συμπέρασμα. Το μόνο βέβαιο είναι πως ο ίδιος αγαπούσε αυτό το φινάλε περισσότερο από όλα τα αντίστοιχα των προηγούμενων συμφωνιών του.

Νίκος Κυριακού

ΟΥΡΑΝΙΑ ΖΩΗ

Απολαμβάνουμε ουράνιες απολαύσεις
κι έτσι αποφεύγουμε τις γήινες.
Καμιά εγκόσμια αναταραχή
δεν ακούγεται στον ουρανό.
Εκεί όλοι ζούνε σε απόλυτη ειρήνη.
Οδηγούμαστε προς την αγγελική ζωή,
έχοντας πάντως και τις εύθυμες στιγμές μας.
Χορεύουμε και πεταγόμαστε,
χοροπηδάμε και τραγουδάμε.
Ο Άγιος Πέτρος μας κοιτά από ψηλά.

Ο Ιωάννης αφήνει έξω τον αμνό
και ο Ηρώδης ο Χασάπης ετοιμάζεται γι' αυτό.
Οδηγούμε έναν ασθενή,
έναν αθώο ασθενή,
το αξιαγάπητο αρνί στο θάνατο.

Ο Άγιος Λουκάς σφάζει το βόδι
χωρίς δεύτερη σκέψη ή ανησυχία.
Το κρασί δεν κοστίζει τίποτα
στα ουράνια κελάρια.
Οι άγγελοι ψήνουν το ψωμί.

Κάθε είδους νόστιμα λαχανικά
Μεγαλώνουν στον ουράνιο λαχανόκηπο.
Καλά σπαράγγια, αμπελοφάσουλα
και ό,τι άλλο επιθυμούμε.

Ολόκληρες πιατέλες ετοιμάστηκαν για μας!

Καλά μήλα, καλά αχλάδια και καλά σταφύλια
και οι κηπουροί μας επιτρέπουν τα πάντα!
Αν θελήσεις ένα ζαρκάδι ή ένα λαγό
βρισκόμενος σε δημόσιο δρόμο,
εμφανίζονται και τρέχουν τριγύρω.

Σε περίπτωση που έρθει μια μέρα νηστείας,
όλα τα ψάρια πλησιάζουν κολυμπώντας με χαρά.
Τότε φτάνει ο Άγιος Πέτρος
με το δίχτυ του και το δόλωμα
στην ουράνια αυτή λίμνη.
Η Αγία Μάρθα πρέπει να είναι η μαγείρισσα.

Απλά, δεν υπάρχει μουσική στη γη
που να μπορεί να συγκριθεί με τη δική μας.
Ακόμη και οι 11.000 παρθένες
τολμούν να χορέψουν
και η Αγία Ούρσουλα η ίδια γελά.
Απλά, δεν υπάρχει μουσική στη γη
που να μπορεί να συγκριθεί με τη δική μας.

Η Σεσίλια και όλες της οι σχέσεις
κάνουν ένα εξαιρετικό σύνολο μουσικών.
Οι αγγελικές φωνές τους
ευφραίνουν τις αισθήσεις μας,
και όλοι σηκώνονται για να συμμετάσχουν στη χαρά.

(μετάφραση/απόδοση: Νίκος Κυριακού)

LEO McFALL ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Ο Leo McFall κατέχει τη θέση του Αρχιμουσικού στη Συμφωνική Ορχήστρα του Βόραλμπεργκ (Αυστρία) από τη σεζόν 2020-21.

Κατά τις πρόσφατες καλλιτεχνικές περιόδους έχει διευθύνει τη Συμφωνική της Σιγκαπούρης, τη Φιλαρμονική του Βελιγραδίου, τη Φιλαρμονική του BBC, την Hofkapelle του Μάινινγκερ, την Ορχήστρα του Καπιτωλίου της Τουλούζ, τη Φιλαρμονική του Μόντε Κάρλο, την Εθνική Ορχήστρα της Λυών και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Η ηχογράφησή του των συμφωνιών της πρώιμης περιόδου της Emilie Mayer κέρδισε το βραβείο OPUS CLASSIC το 2021.

Ο Leo McFall έχει επίσης στενή συνεργασία με την 'Alma Mahler Kammerorchester', ένα σχήμα νέων μουσικών που προέρχονται από τις κορυφαίες Ευρωπαϊκές ορχήστρες.

Ιδιαίτερα ενεργός στο χώρο της όπερας, έχει διευθύνει μεταξύ άλλων στην Εθνική Όπερα της Αγγλίας, στο Glyndebourne Festival Opera, στην Opera North και στο Κρατικό Θέατρο του Βισμπάντεν, στην Έσση.

Ως νικητής του *Deutsche Dirigentenpreis* του 2015 και ως φιναλίστ του *Nestlé and Salzburg Festival Young Conductors Award* του 2014, ο Leo McFall είχε τη χαρά να αναπτύξει μία στενή συνεργασία με τον Bernard Haitink, του οποίου διετέλεσε βοηθός στην προετοιμασία κοντσέρτων με ορχήστρες όπως η Royal Concertgebouw, η Συμφωνική του Σικάγου και η Chamber Orchestra of Europe.

Η πρώτη του επίσημη θέση ήταν αυτή στο Κρατικό Θέατρο του Μάινινγκερ, όπου διηύθυνε ένα ευρύ συμφωνικό και οπερατικό ρεπερτόριο. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου διετέλεσε επίσης Βοηθός Μαέ-

στρου στην Gustav Mahler Jugendorchester.

Τα μελλοντικά του σχέδια περιλαμβάνουν συναυλίες με τη Συμφωνική Ορχήστρα της Ισλανδίας, τη Συμφωνική του Ουλού, την Κρατική Ορχήστρα του Κάσσελ και τη Συμφωνική Ορχήστρα της Αντβέρπ, καθώς και μία ηχογράφιση με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα του Λουξεμβούργου.

Από τον Ιούνιο του 2023 είναι ο βασικός Αρχιμουσικός της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

ΣΙΡΑΝΟΥΣ ΤΣΑΛΙΚΙΑΝ ΣΟΠΡΑΝΟ

Η σοπράνο Σιρανούς Τσαλικιάν έχει πλούσια παρουσία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με ένα ευρύ ρεπερτόριο που περιλαμβάνει περισσότερους από 30 ρόλους όπερας, οπερέτας και μιούζικαλ. Ως μόνιμη σολίστ της γερμανικής Όπερας του Dessau ερμήνευσε σημαντικούς ρόλους υπό την καθοδήγηση του αρχιμουσικού Carlos Kalmar και του σκηνοθέτη Johannes Felsenstein. Συμμετείχε επίσης σε περιοδείες του θεάτρου στη Γερμανία και την Ελβετία. Παράλληλα εμφανίστηκε στη Volksoper της Βιέννης, όπου κλήθηκε επί δύο συνεχείς χρονιές για να ερμηνεύσει το ρόλο της Tytania στην όπερα *A Midsummer Night's Dream* του Britten.

Έκανε το ντεμπούτο της στην Εθνική Λυρική Σκηνή το 1997 με τον ρόλο της Rosina (*Il Barbiere di Siviglia* του Rossini). Έκτοτε εμφανίστηκε σε πρωταγωνιστικούς ρόλους στην Ε.Λ.Σ., στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης και στην Όπερα Θεσσαλονίκης.

Στη Θεσσαλονίκη έχει συμπράξει με την Κ.Ο.Θ. και τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου. Επιπλέον, έχει εμφανιστεί στο πλαίσιο του Φεστιβάλ «Δημήτρια» και του Φεστιβάλ Θρησκευτικής Μουσικής Πάτμου. Για τα ρεσιτάλ και τις παραστάσεις της έχει αποσπάσει θερμά σχόλια από τον ελληνικό και τον διεθνή τύπο.

Αποφοίτησε από το Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης με το Δίπλωμα Μονωδίας (τάξη Βαρβάρας Τσαμπαλή) και το Πτυχίο Αρμονίας (τάξη Πέτρου Μπεκιαρίδη). Ολοκλήρωσε τις σπουδές της με το Δίπλωμα της Σχολής Όπερας στη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης, όπου μελέτησε με τους Ελένη Καρούσο (Μονωδία), Edith Mathis (Lied-Oratorio) και Curt Malm (Σχολή Όπερας). Δούλεψε περαιτέρω στην τεχνική και το ρεπερτόριό της με τους Δάφνη Ευαγγελάτου, Jessica Cash, Inge Borgh, Κώστα Πασχάλη, Νίκο Ζαχαρίου, Andrea Genovese, Άρη Χριστοφέλλη και Δημήτρη Γιάκα.

Διδάσκει Μονωδία στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Δημοτικό Ωδείο Καβάλας. Μαθητές της σπουδάζουν σε πανεπιστήμια και ακαδημίες του εσωτερικού και του εξωτερικού: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Conservatori Superior de Musica del Liceu (Barcelona), Royal Academy of Music (London) και University of Atlanta.

ΜΑΙΡΗ-ΕΛΕΝ ΝΕΖΗ ΜΕΤΖΟ ΣΟΠΡΑΝΟ

Μία από τις σημαντικότερες λυρικές τραγουδίστριες της γενιάς της, η μεσόφωνος Μαίρη-Ελεν Νέζη έχει ακολουθήσει μια σημαντική διεθνή σταδιοδρομία σε μεγάλα θέατρα και φεστιβάλ της Ευρώπης, Αμερικής και Ασίας ενώ έχει ηχογραφήσει με τις σημαντικότερες διεθνείς δισκογραφικές εταιρίες αποσπώντας διθυραμβικές κριτικές από τον διεθνή Τύπο.

Το ρεπερτόριο της επικεντρώνεται στην προκλασική, μπαρόκ, κλασική, μπελκάντο αλλά και σύγχρονη περίοδο και έχει ερμηνεύσει πάνω από 40 πρωταγωνιστικούς ρόλους.

Έχει πρωταγωνιστήσει σε μερικά από τα σπουδαιότερα θέατρα, όπως: Κρατική Όπερα της Βαυαρίας (Μόναχο), Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, Όπερα των Βερσαλλιών, Theatre des Champs Elysses (Παρίσι), τα Λυρικά θέατρα της Νίκαιας και του Στρασβούργου, Όπερα Sao Carlos (Λισαβόνα), Carnegie Hall και Avery Fisher Hall (NY), Places des Arts (Μόντρεαλ), Θέατρο Τσαϊκόφσκι (Μόσχα), Όπερα της Λοζάνης, Όπερες Φρανκφούρτης, Δρέσδης, Βισμπάντεν, Μάνχαιμ, An der Wien (Βιέννη), Λυρικά θέατρα της Φλωρεντίας, Φερράρα, Πιασέντσα, Μόντενα, Concertgebouw (Άμστερνταμ), Cadogan Hall (BBC Proms-Λονδίνο), Chungmu Art Hall (Σεούλ), Strathmore Hall (Ουάσιγκτον DC), Koerner Hall (Τορόντο), Θέατρο Juliusz Slowacki (Κρακοβία), Arriaga (Μπιλμπάο), Θέατρα Baden-Baden Festspielhaus και Koelner Philharmonie (Κολωνία), Tonhalle (Ντύσσελντορφ), Bozar (Βρυξέλλες), Θέατρα Zarzuela και Monumental (Μαδρίτη), Caio Melisso (Spoleto), Jordan Hall (Βοστώνη), De la Maestranza (Σεβίλλη), Olimpico (Ρώμη), ενώ πρωταγωνιστεί σε παραγωγές της Ε.Λ.Σ. και του Μ.Μ.Α.. Έχει επίσης συμμετάσχει και σε σημαντικά διεθνή φεστιβάλ στην Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Πολωνία, Κροατία, Ελλάδα.

Έχει συνεργαστεί με σημαντικούς μαέστρους, όπως: Rene Jacobs, Ivor Bolton, Christopher Moulds, Charles Dutoit, Bruno Weil, Alan Curtis, Ottavio Dantone, Γιώργος Πέτρου, Frans Brüggen, Julia Jones, Stefano Montanari, Θόδωρος Κουρεντζής, Paul O'Dette και Stephen Stubbs, Diego Fasolis, Andrea Marcon, Jean-Christophe Spinosi, Fabio Biondi, Λουκάς Καρυτινός, Federico Maria Sardelli, Emmanuelle Haim, Ruben Dubrovsky.

Έχει ηχογραφήσει για τις δισκογραφικές εταιρίες: Sony, Decca, Arkiv, Virgin, Deutsche Harmonia Mundi, MDG, Berlin Classics, Tafelmusik media, Dynamic. Για το σόλο άλμπουμ της με τίτλο Archetypon (MDG) με θέμα γυναικεία πορτρέτα από την Αρχαία Ελλάδα, απέσπασε ενθουσιώδεις κριτικές από τον διεθνή Τύπο και προτάθηκε για “Τραγουδίστρια της χρονιάς” από τα σημαντικά Γερμανικά βραβεία Opus Klassik.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αποτελεί τον σημαντικότερο και ιστορικότερο φορέα συμφωνικής μουσικής στη Βόρεια Ελλάδα και έναν από τους μεζόνες πολιτιστικούς οργανισμούς της χώρας. Ιδρύθηκε το 1959 από τον σπουδαίο συνθέτη και αρχιμουσικό Σόλωνα Μιχαηλίδη και σήμερα το καλλιτεχνικό δυναμικό της ανέρχεται σε 115 μουσικούς.

Με δεδομένο την δημόσιο χαρακτήρα της, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης υπηρετεί την υψηλής ποιότητας μουσική δημιουργία και διασφαλίζει την πρόσβαση των πολιτών σε αυτήν μέσα από μία ποικιλία δράσεων που συμπεριλαμβάνει συμπράξεις με κορυφαίους καλλιτέχνες της Ελλάδας και του κόσμου, στήριξη της ελληνικής μουσικής δημιουργίας και των ταλαντούχων νέων Ελλήνων μουσικών, αλλά και πλήθος εκπαιδευτικών και κοινωνικών προγραμμάτων.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι το συμφωνικό σχήμα της χώρας με τη σημαντικότερη διεθνή δισκογραφική παρουσία, ηχογραφώντας συστηματικά με παγκόσμιας ακτινοβολίας εταιρείες, όπως η EMI, η BIS και η NAXOS. Οι ηχογραφήσεις της έχουν λάβει βραβεία και διθυραμβικές κριτικές σε όλο τον κόσμο, καθιστώντας την Κ.Ο.Θ. πρέσβειρα του ελλη-

νικού πολιτισμού και της ελληνικής μουσικής δημιουργίας στο εξωτερικό.

Η διεθνής παρουσία της Κ.Ο.Θ. περιλαμβάνει και επιτυχημένες εμφανίσεις σε Βερολίνο, Μόναχο, Πεκίνο, Πράγα, Βαλένθια, Φλωρεντία, Πιστόια, Μασσαλία, Στρασβούργο, Κλερμόν Φεράν και Κύπρο, ενώ στον κατάλογο των καλλιτεχνών που έχουν συμπράξει μαζί της συμπεριλαμβάνονται οι L. Pavarotti, P. Domingo, J. Carreras, A. Khatchaturian, M. Rostropovich, V. Ashkenazy, M. Shostakovich, A. Ciccolini, I. Pogorelich, L. Kogan, S. Accardo, G. Shaham, P. Badura-Skoda, N. Gutman, M. Maisky, A. Desplat, M. Nyman, I. Gillan, J. Anderson, M. Alvarez, T. Hampson, P. Gallois, Οδ. Δημητριάδης, Α. Καβάκος κ.ά.

Σημαντικές προσωπικότητες της ελληνικής μουσικής έχουν αναλάβει την διεύθυνση της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, με πρώτο τον ιδρυτή της Σόλωνα Μιχαηλίδη και στη συνέχεια τους Γιώργο Θυμή, Άλκη Μπαλτά, Κάρολο Τρικολίδη, Κοσμά Γαλιλαία, Κωνσταντίνο Πατσαλίδη, Λεωνίδα Καβάκο, Μίκη Μιχαηλίδη, Μύρωνα Μιχαηλίδη, Αλέξανδρο Μυράτ, Γεώργιο Βράνο και Ζωή Τσόκανου. Σημερινός Διευθυντής της Κ.Ο.Θ. είναι ο Σίμος Παπάνας και βασικός Αρχιμουσικός της ο Leo McFall.

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

ΒΑΣΙΚΟΣ ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΣ Κ.Ο.Θ.

Leo McFall

Α' ΒΙΟΛΙΑ

Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσαμόγλου

Κορυφαίοι Α'
Γιώργος Πετρόπουλος
Θοδωρής Πατσαλίδης

Tutti
Εύη Δελφιοπούλου
Άκης Αρχοντής
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάππας
Στράτος Κακάμπουρας
Κωνσταντίνος Καμπάνταης
Κωνσταντίνος Παυλάκος
Ευαγγελία Χατζηπέτρου

Β' ΒΙΟΛΙΑ

Κορυφαίοι Α'
Ανθούλα Τζιμα
Ανδρέας Παπανικολάου

Κορυφαίοι Β'
Αλκίτας Τζιαφέρης
Ντέιβιντ-Αλεξάντερ Μπόγκοραντ

Tutti
Μίμης Τοπτσίδης
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού
Γιώργος Κουγιουμτζόγλου
Μιγκέλ Μιχαηλίδης
Γκορ Σεαλαμαζίδης
Τγγα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς
Ιρέν Τοπούρια

ΒΙΟΛΕΣ

Κορυφαίοι Α'
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά

Κορυφαίοι Β'
Αντώνης Πορίχης
Αλεξάνδρα Βόλτση

Tutti
Φελίτσια Ποπίκα
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Πάυλος Μεταξάς
Αθανάσιος Σουργκούνης
Ρενάτο Δαμονίτσα

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Κορυφαίοι Α'
Απόστολος Χανδράκης
Ντμίτρι Γκουντίμοβ
Βασίλης Σαΐτης

Κορυφαίοι Β'
Λίλα Μανώλα

Tutti
Δημήτρης Πολυζωίδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς
Μυρτώ Ταλακούδη
Κοντραμπάσα

Κορυφαίοι Α'
Χαράλαμπος Χειμαριός
Ντίμπαρ Ιβάνοφ

Κορυφαίοι Β'
Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμेलίδης

Tutti
Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Κωνσταντίνος Μάνος
Ευθύμιος-Θεοφάνης Τηλιγάδας

ΦΛΑΟΥΤΑ

Κορυφαίοι Α'
Νικόλαος Δημόπουλος
Θωνας Γκόγκας

Κορυφαίοι Β'
Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή

Tutti
Νίκος Κουκής

ΟΜΠΟΕ

Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β'
Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Παναγιώτης Κουγιουμτζόγλου

Tutti
Πέτρος Μαυρομάτης
Κλαρινέτα

Κορυφαίοι Α'
Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης

Κορυφαίοι Β'
Αλέξανδρος Σταυρίδης
Αλέξανδρος Μιχαηλίδης

Tutti
Βασίλης Καρατζίδης

ΦΑΓΚΟΤΑ

Κορυφαίοι Α'
Γιώργος Πολίτης
Κωνσταντίνος Βαβάλας

Κορυφαίοι Β'
Μαρία Πουλιούδη
Ρέα Πικίου

Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ

Κορυφαίοι Α'
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Τραϊανός Παπαδόπουλος

Κορυφαίοι Β'
Παντελής Φειζός

Tutti
Δημήτρης Δεσποτόπουλος
Ελευθέριος Γκρούνης
Άγγελος Κοσκινάς
Ανδριάνα Σους

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Κορυφαίοι Α'
Γρηγόρης Νέτσκας
Δημήτρης Γκόγκας

Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Λασκαριδής

Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος
Κωνσταντίνος Γκιαβούρης

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Κορυφαίοι Α'
Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντώνες

Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Κόκκορας
Σπύρος Βέρνης

ΤΟΥΜΠΑ

Κορυφαίοι Β'
Παύλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ

Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

ΚΡΟΥΣΤΑ

Κορυφαίοι Β'
Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος
Πανάγιω Καραμούζη

Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης

ΑΡΠΑ

Κορυφαίοι Α'
Κατερίνα Γιμα

ΠΙΑΝΟ

Κορυφαίοι Α'
Μαριλένα Λιακοπούλου

ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.

Ελένη Μπουλασίκη

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.

Ανδρέας Παπανικολάου

ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

Βίκτωρ Δάβαρης
26.05.1973 - 19.11.2022

Γιώργος (Γιούρα) Κανδυλίδης
26.12.1975 - 09.12.2022